

Čím vyšší
podpatky,
tím víc žena?
Fakt?

ŽENO,

PROBUĎ SE!

Když nám muž chce přidržit dveře nebo pomoci do kabátu, upadáme DO ROZPAKŮ. Proč nám dělá takový problém chovat se jako opravdové ženy? Ztracenou ŽENSKOST se vypravila hledat Barbora Šťastná.

Kdysi na vysoké škole nám v malém kinosále v podkrovi promítali jakýsi cizojazyčný film. Co to bylo za film, to si už nevzpomínám. Zato si velmi dobře pamatuji, že ho přišla simultánně tlumočit překladatelka Dana Hábová. Když se objevila ve dveřích – štíhlá, vzpřímená, nakrátko ostříhaná paní – a zvučně pozdravila, několik kluků, sedících u kraje, vyskočilo, aby ji mohli uvést do tlumočnické kabiny. Navzájem se odstrkovali v uličce. Šlapali si na nohy. Předháněli se, kdo jí první otevře dveře. Paní Hábová mezi nimi elegantně a samozřejmě propulsa a zmizela v kabině. Asi za minutu se znovu vynořila a s lehkým úsměvem naotech oznámila: „Chlapi. Potřebovala bych sem nějakou lam-pič-ku.“ To, co vypuklo, připomínalo neřízenou evakuaci při zemětřesení. Kluci sedící na krajích i uprostřed řad se prodírali k východu, drali se z kinosálu a hrnuli se na chodbu. O překot se hnali do nejbližšího kabinetu pro svítidlo. Příběhu poschodech padali a riskovali zlomeniny. Za dvě minuty se vrátili zpátky, uřícení a s triumfálním výrazem v očích, se třemi různými lampičkami a šťastný výherce nevypsaneho závodu směl jednu z nich nainstalovat do tlumočnické kabiny.

Jako vítězové se ale tvářili všichni.

Moc jsem tehdy nechápala, proč vlastně celé to pozdvižení vzniklo. Dana Hábová se mi zdála hrozně stará (bylo jí tehdy asi pětadvacet) a zevnějškem celkem nezajímavá. Rolák, sáčko, sukne pod kolena, hm. Známa překladatelka, to jistě, ale že by si kvůli ní mělo pět kluků zlomit vaz na schodech?

Došlo mi to až o spoustu let později. V podobě paní Hábové totiž tehdy vstoupila do našeho školního kinosálu ŽENA. Opravdová žena, která se nepotřebuje chichotat a nosit sukni těsně pod zadek. Žena, která zná svou cenu a nemusí dělat nic, aby si toho všichni všimli. My, dvacetileté holky v martenskách, které nikdy nepotřebují otevřít dveře ani sehnat lampičku, jsme jí nemohly konkurovat.

CO NENÍ ŽENSKOST

Dnes je mi jenom o pár let míň, než bylo tenkrát Daně Hábové, ale jako opravdová ŽENA se pořád necítím. Když se v práci blížím ke dveřím a pár metrů za mnou jde kolega, raději přidám do kroku, aby nevznikla ta rozpačitá a potenciálně trapná situace s otevíráním dveří. Když jdeme na večeri s mým tchánem, při odchodu se vrhám k věšáku, abych si oblékla kabát dřív, než mi do něj začne pomáhat. A když mě někdy mladý muž v tramvaji pustí sednout (ne že by se to stávalo příliš často), zděším se, protože automaticky předpokládám, že buď 1) vypadám děsně staře, nebo 2) jsem tak tlustá, že si myslí, že jsem těhotná.

Zkrátka a dobře, ženskost je něco, na co si jaksi netroufám. Můžu být jakkoli úspěšná v práci, nosím šaty, sukne a podpatky, ano, dokonce jsem i vdaná, ale stále si připadám jako žena-nedouk, žena-amatérka. Začátkem letošního podzimu se tedy vydávám na velkou pátrací misi s cílem zjistit, co to ta ženskost vlastně je. A kde ji vzít? Zatím si jsem jistá jen tím, co ženskost není.

Ženskost není obří výstřih, superpřiléhavé džíny a tričko nad pupík. Dokonce mám pocit, že přehnaná snaha vypadat sexy ženskost spíš zabíjí. Stačí se podívat na bulvární fotky českých celebrit.

Ženskost není chladnokrevná manipulace z příruček typu „jak ulovit toho pravého“, které nás přesvědčují, že je třeba nad svým protějškem jaksi zvítězit, obelstít ho, hrát s ním složité hry založené na umělém předstírání nezájmu.

Ženskost není dokonalá postava. Tedy ne že by nebylo prima ji mít, ale ty z mých známých, které úzkostlivě řeší každou dietní chybu a bez radosti se lopotí v tělocvičně, rozhodně působí míň žensky než ty ostatní.

Ženskost není neustálé řešení, co si o mně myslí ostatní.

Ženskost není afektovanost ve všech podobách: křourání, šišláni, nevkusné zdobněliny, hysterický smích.

DÁ SE ŽENSKOST KOUPIŤ V BUTIKU?

V 80. letech, kdy jsem vyrůstala, nebyla ženskost zrovna moc v módě, pokud si pod tím slovem nepředstavujete strnulé úsměvy televizních hlasatelek a povinnou básničku na oslavě MDŽ. Doma mi říkali, že se mám dobře učit. Že si mám najít dobrou práci, být pilná a zodpovědná, uklízet si ve svém pokoji, a všet si oblečení na ramínko. A taky že holky, které se chovají tak, aby si jich kluci všimli, si „samy sebe neváží“. Výsledek? Mám dva vysokoškolské diplomy, ale o používání ženských zbraní nevím nic.

V Americe to kupodivu bylo podobné jako v normalizačním Československu, jak píše Susan Walsh, autorka vztahového blogu Hookingupsmart.com. „Nevím, co je to ženskost. Byla jsem vychovávána v době, kdy se americké dívky neučily chovat se žensky. Ženskost pro nás znamenala používat lsti k tomu, abychom ulovily muže, který nás bude žít. K tomu by se žena se sebeúčtou nikdy nesnížila.“ Ha! Přesně jako u nás. „Když se ženy mé generace později rozhodly dosáhnout ženského ideálu,“ pokračuje Susan, „odvrátily se od svých ženských vzorů a zaměřily do butiků na Madison Avenue. Utrácely jsme ohromné sumy za kosmetiku, módu a plastickou chirurgii. Hladověly jsme, abychom vypadaly křehce a zranitelně. Sice jsme potom nepochled vypadaly žensky, ale ženské chování zůstávalo stále nepřijatelné.“ Ano, právě takhle to dělám i já. Když se chci cítit žensky, koupím si parfém nebo nové boty (které si samozřejmě zaplatím sama), nebo si namaluju pusu červenou rtěnkou. Trochu to pomůže, ale funguje to jen chvíli.

A navíc, když se dívám na Sophii Loren ve filmu *Horalka* nebo na Claudii Cardinale v *Tenkrát na Západě*, říkám si, že ženskost se může obejít i bez nalakovaných nehtů a jehlových podpatků.

ŽÁROVKA V DĚLOZE?

Ve své misi za hledáním ztracené ženskosti se pouštím do studia odborné literatury. Autorka Rachael Jayne Groover slibuje, že díky její knize *Powerful and Feminine* „probudíte svou ženskou podstatu“, „proměníte svůj život“ a „získáte ▶

osobní magnetismus“. Ach! To přesně chci. Nejrychlejší způsob, jak toho dosáhnout, vypadá podle Rachael takhle: „Postavte se rovně a přeneste pozornost ke svým bokům a oblasti pány. Najděte prostor dělohy a představte si v něm svítící kouli. Potom začněte pomalu svými boky pohybovat ze strany na stranu. Tím se probudí vaše ženská podstata.“

Zkouším to doma před zrcadlem. Soustředím se na svítící žárovku v děloze. Pomalu se snažím kroužit boky, ale moc mi to nejde. V zrcadle vidím svou postavu, jak se podivně kývá ze strany na stranu. Moc magneticky to nevypadá, spíš si připadám legračně. Vzdávám to. Ale k něčemu to přece bylo: možná mě k ženskosti přivede speciálně zaměřené cvičení – tentokrát ovšem pod vedením odborníků.

Brzy nato mířím do studia Yogata na pražských Vinohradech (www.yogata.cz). Čeká mě lekce nazvaná Meditace ženského principu. „Cvičení je zaměřeno nejvíce na podporu ženské energie, učíme se ji vnímat, sledovat, podporovat, uvolňovat. Některé základní cviky jsou z tradice jógy, používají se i techniky taoistické a tantra,“ říká spolunajitelka studia Hana Marčíšová.

V příjemně tlumeném osvětlení stojí na cvičebních podložkách asi dvanáct žen. Začátek mi připomíná lekce jógy, ale postupně se soustředíme hlavně na oblast podbříšku a pánevního dna. Název meditace je přeléhavý, tohle totiž opravdu není cvičení, při kterém byste se měli zapotit. Spíš mám pocit, že se během hodiny postupně ponořuji do sebe sama a moje myšlenky, obvykle rozběhané po okolním světě, se zklidňují. Při závěrečné meditaci pod příkrývkou jsem po dlouhé době sama se sebou, aniž bych se honem potřebovala něčím zabavit. „Po cvičení máme více centrum samy v sobě, vlastní svět, který nám připadá reálnější, protože ho nikdo neatakoval a my jsme ho celou hodinu posilovaly, věnovaly jsme čas a energii sobě v tom nejnuitnějším slova smyslu. Jasněji vnímáme sebe, své potřeby, rozvíjí se schopnost je brát za důležité a síla je respektovat,“ popisuje účinek a cíl cvičení Hana Marčíšová. A jak to souvisí s ženskostí, ptám se. „Ženskost je podle nás prakticky chování ženy k sobě samé, a to tím způsobem, že se přijímá. Ono to možná zní příliš jednoduše, ale pokud se někde ženství ztratilo, tak za to jistě nemohou muži nebo křesťanství, jak se někdy říká, to jsou vnější faktory, ale spíše my, ženy,“ vysvětluje vedoucí studia. „My jsme ty, co dovolují, aby se k nám druzí chovali tak a tak. Nedáváme si prostor být samy se sebou bez podnětů, nehledáme, kdo jsme. Podaří-li se nám poodstoupit od tlaku vnějšího světa, budeme svobodnější a ženštější.“

NA NIC SI NEHRAJTE

Mým dalším krokem je setkání s Ivetou Clarke (www.your-new-frontiers.com). Věnuje se koučinku a – jak se domnívám – zaměřuje se u svých klientek na probouzení ženskosti.

„Já se na to nezaměřuji,“ opravuje mě s úsměvem paní Clarke, „ale ženy, které za mnou přicházejí, toto téma často řeší. Něco to o generaci dnešních dospělých žen vypovídá. Většinu mých klientek představují ženy ve velmi produktivním věku, od 35 do 45 let. A samy u sebe si všimají, že už mají dost toho, být ‚chlap‘. Na jednu stranu je těší úspěch v práci, kde řídí početné týmy, rozhodují o penězích a o strategiích. Na druhou stranu cítí, že už je to nenabíjí. A když mají prozradit svou tajnou vášeň, často mluví o tanci nebo jiném projevu ženskosti, pro který ale ve svém běžném životě nenacházejí prostor.“ Jako by mi vzala z úst mou první otázku. Co když jsem například úspěšná manažerka? Mám vlastní auto, osobního asistenta, lidé v práci mě poslouchají, mám moc... Mohu se v takové roli vůbec chovat žensky? Není to protimluv? „Největší omyl je, když je ženskost spojována s nějakou submisivností, slabostí, závislostí. Ženskost se může projevit i u úspěšné ženy, která zvládá dnešní svět se vším všudy. A když si ženskost pojmenujete tak, že to není slabost, ale síla, budete mít větší odvahu ji v sobě přijmout.“

A jak tedy se svými klientkami pracujete, ptám se? „To je velmi individuální. Mluvíme o tom, co pro ně vlastně ženskost znamená. Když mi například řeknete, že je to pro vás o tom, tančit bosá na stole, tak vás zuju a zkusíte si to. A prozradíte mi, jaký je v tom rozdíl, jen sedět v křesle a přát si to, nebo to doopravdy udělat.“ Sedíme v kavárně Slavia. Zout se a tančit na stole si teď netroufám. Ale, upřímně, netroufám si ani nikdy jindy. Protože stále podvědomě čekám, že kdybych se o to pokusila, někdo by na mě vrhl otrávený pohled a řekl: „Slez, sítě, nebud' trapná, na co si to tu hraješ.“

„Je to paradoxní, ale když se začnete projevovat přirozeně jako žena, nikdo vám neřekne ‚na co si to hrajet‘, protože v tu chvíli jste opravdová, a to všichni cítí,“ namítá Iveta Clarke. „Ženskost má dvě roviny: ve vztahu k sobě a ve vztahu k okolí. Když dokážete být ve vztahu k sobě přirozená a neomlouváte se za to, přestanete přemýšlet, co od vás svět očekává, potom nepotřebujete energii na to, abyste se do něčeho stylizovala. Vaše přirozená ženskost tak má možnost projevit se i navenek.“ Takže se ženskosti nemusím učit, protože ji už dávno ‚umím‘? A stačí se tomu nebránit? Že by to bylo až takhle jednoduché?

ŽENA, DEN PRVNÍ

Dobrá, a teď to všechno ještě uvést do praxe.

Projekt žena, den první. Ráno přicházím k budově redakce a pár metrů za mnou jde můj kolega. Mírně zpomalím, pozdravíme se a pustím ho před sebe, aby mi mohl otevřít dveře. A on to opravdu udělá! Usměju se na něj a propluji dveřmi. „Díky!“ Uvažuju teď o tom, že na svůj psací stůl budu potřebovat nějakou lam-pič-ku. □

Mám doma dva vysokoškolské diplomy, ale o používání ŽENSKÝCH ZBRANÍ nevím vůbec nic